

Reactie op tweede vraag van de Raadsmotie Behoud de Tuindorp gedachte

INLEIDING

De raadsmotie 'Behoud de Tuindorp gedachte' (29-04-21) bestaat uit drie vragen. Deze notitie gaat in op de tweede vraag:

Te komen met een duidelijk overzicht welke cultuurhistorische gevels, poorten of gevelstenen uit de gehele Bloemwijk behouden, teruggebouwd of deels teruggeplaatste kunnen worden als meerwaarde voor de nieuwe Bloemwijk.

Het uitgangspunt voor de aanpak van Bloemwijk was geenszins sloop en nieuwbouw. Woningstichting Van Alckmaer is een woningcorporatie die behoud van haar woningen hoog in het vaandel heeft staan. Maar na onderzoek van de technische staat van de woningen bleek dat instandhouding geen verstandige keuze was, onder andere in relatie tot de duurzaamheidsopgave en hoge kosten. Het realiseren van het beoogde isolatieniveau zou betekenen dat de woningen beduidend kleiner zouden worden omdat de zolder en aangebouwde berging niet langer tot de woning gerekend zouden kunnen worden. Maar belangrijker, de bouwkwaliteit van veel woningen is dusdanig slecht dat vervanging aan de orde is. Zo hebben de woningen van complex 201, waarbinnen het zogenaamde kwadrant valt, dusdanig slechte binnen- en buitenmuren, dat deze volledig vervangen zouden moeten worden. Als dit de conclusie is, dan is enkel gehele sloop een optie.

Ook is geconcludeerd dat het huidige Bloemwijk als tuindorp niet vol tot zijn recht komt. Zo is het zuidelijk deel van het wijkje pover uitgevoerd, ontbreken voortuinen en oogt het geheel versteend.

De ambitie is aldus verschoven naar de bouw van een nieuw tuindorp, met het comfort van vandaag die voldoen aan de nieuwste duurzaamheidseisen.

BEHOUD VAN HET GEDACHTEGOED

In algemene zin staat als vertrekpunt voor de stedenbouwkundige en architectonische planuitwerking voor de Bloemwijk de continuïteit in sfeer en beeld van de originele Bloemwijk centraal. Het cultuur-historisch rapport van SteenhuisMeurs geeft een opsomming van de elementen die bepalend zijn voor deze sfeer en beeld:

- a. Stedenbouwkundige en architectonische eenheden;
- b. Bijzondere openbare ruimte;
- c. Relatie straat, groen en gebouwen;
- d. Het semi gesloten bouwblok;
- e. Voornamen en 'gewone' architectuur;
- f. Daklandschap;
- g. Gevelcompositie
- h. Metselwerk

Verder is gebruik gemaakt van het boek Tuindorp in detail, werkboek voor onderhoud.

Op een relatief letterlijke manier is getracht een respectvolle interpretatie van het werk van Architect Jan Stuyt terug te laten komen in de detaillering van het nieuwe plan. Er doet zich de kans voor om de oorspronkelijke kwaliteiten -zoals die bij de bouw van het plan bedoeld waren- terug te brengen. Daarbij wordt beantwoord aan de aandachtspunten die de cultuurhistorische verkenning aangeeft over de gaafheid van de huidige Bloemwijk. De aantasting van het oorspronkelijke architectonische ensemble, het verloren gaan van originele roedeverdelingen, de verstoring van de bedoelde gevelcompositie en daklandschap. We hebben het als kans gezien om deze thema's in het nieuwe plan in ere te herstellen. De waardering voor het oorspronkelijk ontwerp en voor de architect blijken onder andere uit de letterlijke toepassing van de bestaande siermetselwerk details. Daarbij is er, kenmerkend voor de tuindorp gedachte, veel aandacht geweest voor ambacht, detail, traditie, herkenbaarheid en zorgvuldige uitwerking.

Hierna volgt een beeldoverzicht hoe de door SteenhuisMeurs genoemde elementen terugkomen in het nieuwe ontwerp.



Stedenbouwkundig plan gebaseerd op twee appartementengebouwen rond openbare groene hoven en semi-gesloten bouwblokken met grondgebonden woningen die aansluiting zoeken bij de omliggende bebouwing.

STEDENBOUWKUNDIGE EN ARCHITECTONISCHE EENHEDEN



De bijzondere openbare ruimten in de Bloemwijk komen terug in de vorm van de openbare groene hoven Asterhof en Hulsthoof. Deze zijn in samenhang ontworpen en ontmoeten elkaar ter plaatse van een centrale pleinzone aan de hoofdverkeersader.

BIJZONDERE OPENBARE RUIMTE



Zoals in de bestaande Bloewijk is er een sterke relatie tussen straat, groen en gebouwen. Een vergelijkbaar coulissen-effect als in de bestaande wijk is nagestreefd. Met verspringende rooilijnen en subtiele hoekverdraaiingen ontstaat een levendig straatbeeld. Ook de geveluitlijning keren terug als overgang tussen straat en gebouw.

RELATIE STRAAT, GROEN EN GEBOUWEN



De blokken grondgebonden woningen in het plan bestaan uit korte stroken, die met elkaar verbonden worden door de toepassing met meesontworpen tuilmuren. Zoals karakteristiek voor de Bloemwijk worden de doorgangen naar de achterpaden afgewerkt met een "Bloemwijk boog".

HET SEMI-GESLOTEN BOUWBLOK



De algemene uitstraling van de Bloemwijk is dorps en ambachtelijk te noemen door de kleine schaal en verfijnde detaillering. Op bijzondere plekken wordt deze voornaam en statig met de hogere hoekbebouwing en rijke geveldetailering.

VOORNAME EN 'GEWONE' ARCHITECTUUR



De woningen op de hoeken hebben een afwijkend gevelbeeld, zoals in de bestaande Bloemwijk zijn deze gedetailleerder uitgewerkt.
De verbijzonderingen volgen het oorspronkelijke repertoire: siermetzelwerk, ruitvormige motieven, gedraaide nokrichtingen en geaccentueerde gevelpartijen.

VERBIJZONDERING VAN HOEKEN



Zoals ook in de oorspronkelijke Bloemwijk is het daklandschap expressief met verschillende dakvormen, bouwhoogtes, nokrichtingen en dakaccenten. De dakvormen die in de wijk typeren zijn de marsarddak en het zadeldak, zowel in de vorm van een langskap als een dwarskap.

DAKLANDSCHAP



De gevelcompositie van de verschillende typen wordt samengesteld uit een gemeenschappelijke bibliotheek van deuren, ramen, schoorstenen, punitgevels, dakkapellen, dakgoten, metselwerk en ornamenten. De gevels zijn vormgegeven als straatwanden. Doorlopende horizontale lijnen in het gevelvlak zijn aangezet door dakgoten en gemetselde sierbanden

GEVELCOMPOSITIE



Metselwerk wordt voorgesteld in roodbruine tinten, siermetselwerkdetails zijn soms in wit geaccentueerd. Verfijnde detaillering in het metselwerk is te vinden als rollagen boven raam- en deuropeningen, als accentuering van de hoekbebouwing, in de puntgevels en de tuinmuren en poorten. Karakteristieke witte ruitvormige details in het metselwerk refereren naar het oorspronkelijke plan.

METSELWERK